

## نقش میدان گرانشی در کوانتاش نسبت عام

امیربگی عرب، اکبر؛ بخشی، زهرا

دانشگاه علوم پایه دانشگاه شاهد، تهران

### چکیده

از آنجا که کنش نسبت عام از دو بخش کنش هیلبرت انیشتین و کنش میدان مادی تشکیل شده است، برای کوانتیزه کردن این کنش می توان لاگرانژی الکترو دینامیک کوانتومی و یا الکترو دینامیک کوانتومی اسکالر را در کنش میدان مادی مورد استفاده قرار داد. با اضافه کردن اختلال کوانتومی به متریک پایه می توان حضور میدان گرانشی را در کنش الکترو دینامیک کوانتومی و یا الکترو دینامیک کوانتومی اسکالر مشاهده کرد. کوانتاش میدان دیراک در کنش نسبت عام، آخرین بخش از کنش الکترو دینامیک کوانتومی می باشد و از آنجای که کوانتاش میدان های دیراک در حضور میدان های گرانشی با متریک امکان پذیر نیست برای حل این مسئله روشی به نام ویربین ارائه می شود که در این روش با تعاریف ارائه شده منجر به کوانتاش میدان دیراک با حضور میدان های گرانشی می شود.

## The role of gravitational field in the quantization of general relativity

Amirbeigi arab, Akbar; Bakhshi, Zahra

Department of science, University of Shahed, Tehran,

### Abstract

The action of General relativity is composed of two part, the Hilbert-Einstein and matter, Quantization can be used lagrangian for QED or scalar QED in action matter. By adding quantum disturbance to back grand metric can be observed gravitational field in QED or scalar QED action. Quantization of the Dirac field of General relativity action is last part of the QED action since the quantization of the Dirac field to the presence of gravitational field in metric is not possible to solve this problem a technique call be vierbein provides that definitions was given in this proposal to quantization Dirac field to the presence of gravitational field.

PACS No2

متریک رابدست آورد. لاگرانژی الکترو دینامیک کوانتومی و الکترو دینامیک کوانتومی اسکالر تشکیل شده از لاگرانژی ماکسول، دیراک و میدان اسکالر مختلط می باشد، با وارد کردن بسط ریشه دوم دترمینان متریک می توان میدان گرانشی را در کنش الکترو دینامیک کوانتومی و یا الکترو دینامیک کوانتومی اسکالر مشاهده کرد. اما هنوز یک مشکل دیگری وجود دارد، از آنجای که کوانتیزه

مقدمه

در این مقاله به بررسی تاثیرات حاصل از اختلال متریک در کنش میدان های مادی در نسبت عام که منجر به حضور میدان های گرانشی در کنش میدان های مادی می شود می پردازیم. اختلال متریک به وسیله ی یک عامل کوانتومی  $(h_{\mu\nu})$  به متریک پایه  $(g_{\mu\nu})$  وارد می شود، می توان با استفاده از این عمل بسط ریشه دوم

$$+\frac{1}{2}\kappa h^{\mu\nu}(\partial_\mu A_\alpha \partial_\nu A^\alpha + \partial_\alpha A_\mu \partial^\alpha A_\nu) - \partial_\alpha A_\mu \partial_\nu A^\alpha - \partial_\alpha A_\nu \partial_\mu A^\alpha \quad (6)$$

و همچنین بسط قسمت مختلط میدان اسکالر را با استفاده از رابطه (4) و معادله کلین-گوردون تعمیم یافته می توان به صورت زیر نوشت

$$L = |D_\mu \phi|^2 - m^2 |\phi|^2 \quad (7)$$

$$D_\mu \phi = \partial_\mu \phi + ieA_\mu \phi \quad (8)$$

$$D_\mu \phi^* = \partial_\mu \phi^* - ieA_\mu \phi^*$$

$$L = \frac{1}{2}\kappa h(\phi^2 - m^2 |\phi|^2) - \kappa h^{\mu\nu}(\partial_\mu \phi^* \partial_\nu \phi) + (ieA_\mu \partial^\mu \phi^* \phi - ieA_\mu \phi^* \partial^\mu \phi) + e^2 A_\mu A^\mu |\phi|^2 + \frac{1}{2}\kappa h \partial_\mu \phi^* (ieA^\mu) \phi - \frac{1}{2}\kappa h (ieA^\mu) \phi^* \partial_\mu \phi - \kappa h^{\mu\nu} \partial_\mu \phi^* (ieA_\nu) \phi + \kappa h^{\mu\nu} (ieA_\mu) \phi^* \partial_\nu \phi \quad (9)$$

### کوانتش میدان دیراک

کوانتیزه کردن میدان دیراک در کنش نسبیت عام که آخرین بخش از کنش الکترودینامیک کوانتومی می باشد، در مقالات [3,4] بررسی شده است. از آنجای که کوانتیزه کردن بخش میدان دیراک با حضور میدان های گرانشی در کنش اصلی بوسیله متریک امکان پذیر نمی باشد، دلیل این امر در مقالات [5,6] بررسی و محاسبه شده است، برای حل این مسئله روشی به نام ویربین ارائه می شود که منجر به حضور میدان های گرانشی در کوانتش میدان های دیراک شده است. با معرفی  $(\sqrt{e})$  که ریشه ماتریسی است که به ما اجازه میدهد لاگرانژی دیراک را به فضا-زمان خمیده ارتباط داد:

$$\sqrt{e} L_m = \sqrt{e} \bar{\psi} (i\gamma^a e_a^\mu D_\mu - m) \psi \quad (10)$$

که  $(e_a^\mu)$  میدان ویربین (فضا-زمان) مسطح موضعی را به (فضا-زمان) خمیده کلی مرتبط می سازد.

کردن بخش میدان دیراک با حضور میدان گرانشی در کنش اصلی با متریک امکان پذیر نیست برای حل این مسئله روش ویربین ارائه می شود که در این روش با تعاریف ارائه شده منجر به کوانتش میدان دیراک با حضور میدان گرانشی می شود.

### کوانتش نسبیت عام

روش کوانتیزه کردن میدان های زمینه به صورتی است که

متریک پایه  $(g_{\mu\nu})$  را با یک عامل کوانتومی جمع می کنیم

$$g_{\mu\nu} = \bar{g}_{\mu\nu} + \kappa h_{\mu\nu} \quad (1)$$

ضریب  $\kappa$  ثابت گرانشی  $(\kappa^2 = 32\pi G_N)$  می باشد. با استفاده

از رابطه  $g^{\mu\nu} = (g_{\mu\nu})^{-1}$  وارون متریک را بدست می آوریم

$$(g^{\mu\nu} = \bar{g}^{\mu\nu} - \kappa h^{\mu\nu} + h_\alpha^\mu h^{\nu\alpha} + \dots) \quad (2)$$

و با استفاده از  $(g = g^{\mu\nu} g_{\mu\nu})$  بسط دترمینان به صورت

زیر بدست می آید.

$$\sqrt{-g} = \sqrt{-\bar{g}} \left[ 1 + \frac{1}{2} \kappa h - \frac{1}{4} h_\beta^\alpha h_\alpha^\beta + \frac{1}{8} h^2 + \dots \right] \quad (3)$$

که در معادله ی بالا روابط  $h^{\mu\nu} \equiv g^{\mu\alpha} g^{\nu\beta} h_{\alpha\beta}$  ،  $h \equiv g^{\mu\alpha} g^{\nu\beta} h_{\alpha\beta}$  برقرار است.

### بسط کنش میدان مادی

کنش الکترودینامیک کوانتومی ویا الکترودینامیک کوانتومی اسکالر رادرنتیجه وارد کردن بسط ریشه دوم متریک می توان بسط داد که در آن میدان های اسکالر  $(\phi)$  و میدان های برداری  $(A_\mu)$  و همچنین میدان های گرانشی  $(h_{\mu\nu})$  حضور دارند. نتیجه بسط برای فوتون هابه صورت رابطه زیر

$$(\sqrt{-g} L_{matter}) \quad (4)$$

$$\left( L_m = -\frac{1}{4} F_{\mu\nu}^2 \right) \quad (5)$$

بدست می آید به صورت زیر است:

$$L = -\frac{1}{4} \kappa h (\partial_\mu A_\alpha \partial^\mu A^\alpha - \partial_\mu A_\alpha \partial^\alpha A^\mu)$$

(17)

$$g^{\mu\nu} = \eta^{\mu\nu} - c^{(1)\mu\nu} - c^{(1)\nu\mu} - c^{(2)\mu\nu} - c^{(2)\nu\mu} + c^{(1)a\mu} c_a^{(1)\nu} + c^{(1)\mu a} c_a^{(1)\nu} + c^{(1)\mu a} c_a^{(1)\nu} + \dots$$

(18)

برای ما قسمت های مقارنی از  $c$ ها اهمیت دارد که در بسط باقی می ماند. علت این امر آن است که تاثیرات آنها نسبت به عبارات پاد مقارن بسیار بیشتر است [1].

در مرتبه ی اول ( $\kappa$ ) ارتباط میدانهای ویرین با متریک به شکل

$$c_{\mu\nu}^{(1)} \rightarrow (c_{\mu\nu}^{(1)} + c_{\nu\mu}^{(1)}) = \frac{1}{2} h_{\mu\nu}^{(1)}$$

(19)

می باشد. و با استفاده از روابط (15)، (16) و (19) دترمینان  $e$  را به صورت

$$\det e = 1 + c + \frac{1}{2} c^2 - \frac{1}{2} c_a^b c_b^a + \dots \quad (20)$$

$$= 1 + \frac{1}{2} h + \frac{1}{8} h^2 - \frac{1}{8} h_a^b h_b^a + \dots$$

می نویسیم. حال می توان با استفاده از رابطه فوق معادله (10) را بسط داد

$$\sqrt{e} L_m^{(0)} = \bar{\psi} \left( \frac{i}{2} \gamma^\alpha \delta_\alpha^\mu \partial_\mu^{LR} - m \right) \psi \quad (21)$$

$$\sqrt{e} L_m^{(1)} = -\frac{1}{2} h^{(1)\alpha\beta} \bar{\psi} i \gamma_\alpha \partial_\beta^{LR} - \frac{1}{2} h^{(1)} \bar{\psi} (\delta_\sigma^{LR} - m) \psi \quad (22)$$

$$\sqrt{e} L_m^{(2)} = -\frac{1}{2} h^{(2)} \bar{\psi} i \gamma_\alpha \partial_\beta^{LR} - \frac{1}{2} h^{(2)} \bar{\psi} (\delta_\sigma^{LR} - m)$$

$$- \frac{1}{8} h_{\alpha\beta}^{(1)} h^{(1)} \bar{\psi} i \gamma^\gamma \partial_\beta^{LR} \psi + \frac{1}{16} (h^{(1)})^2 \bar{\psi} i \gamma^\gamma \partial_\gamma^{LR} \psi$$

معادلاتی که ویرین را با متریک مرتبط می سازد به صورت زیر است:

$$\begin{aligned} e_\mu^a e_\nu^b \eta_{ab} &= g_{\mu\nu} \\ e_\mu^a e_{a\nu} &= g_{\mu\nu} \\ e^{a\mu} e_{b\nu} &= \delta_b^a \\ e^{a\mu} e_a^\nu &= g^{\mu\nu} \end{aligned} \quad (11)$$

مشق هموردا برای میدان های دیراک را به شکل زیر معرفی می کنیم

$$D_\mu \psi = \partial_\mu \psi + \frac{i}{4} \sigma^{ab} \omega_{\mu ab} \quad (12)$$

که  $(\omega_{\mu ab})$  ارتباط اسپینی است که یک ماتریس پاد مقارن می باشد. مشتق هموردای  $(e_a^\mu)$  صفر می باشد (پیش از آزاد) بنابراین مشتق هموردای

$$e_{\mu;\nu}^a = \partial_\nu e_\mu^a - \Gamma_{\mu\nu}^\sigma e_\sigma^a + \omega_\nu^a e_\mu^b = 0 \quad (13)$$

واز طرفی  $(\omega_{\mu ab})$  را برحسب میدان ویرین به صورت زیر می توان نوشت

$$\begin{aligned} \omega_{\mu ab} &= \frac{1}{2} e_a^\nu (\partial_\mu e_{b\nu} - \partial_\nu e_{b\mu}) - \frac{1}{2} e_a^\nu (\partial_\mu e_{a\nu} - \partial_\nu e_{a\mu}) \\ &+ \frac{1}{2} e_a^\rho e_b^\sigma (\partial_\sigma e_{c\rho} - \partial_\rho e_{c\sigma}) e_\mu^c \end{aligned} \quad (14)$$

در این مرتبه از کوانتش، میدان های ویرین را بسط می دهیم

$$e_\mu^a = \delta_\mu^a + c_\mu^{(1)a} + c_\mu^{(2)a} + \dots \quad (15)$$

اندیس های درون پرانتز مرتبه ی توانی از ثابت گرانس ( $\kappa$ )

است این نماد گذاری برای استفاده از متریک مفید خواهد بود.

معکوس ماتریس ویرین هم به این صورت است که

$$e_a^\mu = \delta_a^\mu - c_a^{(1)\mu} - c_a^{(2)\mu} + c_b^{(1)\mu} c_a^{(1)b} + \dots$$

(16)

با استفاده از روابط (10)، (15) و (14) متریک را باز نویسی می کنیم

$$g_{\mu\nu} = \eta_{\mu\nu} + c_{\mu\nu}^{(1)} + c_{\nu\mu}^{(1)} + c_{\mu\nu}^{(2)} + c_{\nu\mu}^{(2)} + c_\mu^{(1)a} c_{a\nu}^{(1)} + \dots$$

$$\begin{aligned}
& -\frac{1}{8} h^{(1)} \bar{\psi} i \gamma^\alpha h_\alpha^\lambda \partial_\lambda^{LR} \psi + \frac{3}{16} h_{\delta\alpha}^{(1)} h^{(1)\alpha\mu} \bar{\psi} i \gamma^\delta \partial_\mu^{LR} \psi \\
& + \frac{1}{4} h_{\alpha\beta}^{(1)} h^{(1)\alpha\beta} \bar{\psi} m \psi - \frac{1}{8} (h^{(1)})^2 \bar{\psi} m \psi \\
& + \frac{i}{16} h_{\delta\nu}^{(1)} (\partial_\beta h_\alpha^{(1)\nu} - \partial_\alpha h_\beta^{(1)\nu}) \epsilon^{\alpha\beta\delta\epsilon} \bar{\psi} \gamma_\epsilon \gamma_5 \psi
\end{aligned}
\tag{23}$$

$$\bar{\psi} \partial_\alpha^{LR} = \bar{\psi} \partial_\alpha \psi - (\partial_\alpha \bar{\psi}) \psi \tag{24}$$

که منجر به حضور امواج گرانشی در لاگرانژی دیراک شده است. از معادلات بالا همچنین می توان قواعد رنوس فرمیون ها را محاسبه کرد.

### نتیجه گیری

ما در این مقاله به بررسی حضور میدان های گرانشی در کنش میدان های مادی که می تواند شامل الکترودینامیک کوانتومی و یا الکترودینامیک کوانتومی اسکالر باشد پرداختیم و از آنجای که کوانتس میدان های دیراک در حضور میدان های گرانشی با متریک امکان پذیر نیست، برای حل این مسئله روشی به نام ویرین ارائه شد که در این روش با تعاریف ارائه شده منجر به کوانتس میدان دیراک با حضور میدان های گرانشی می شود.

### مرجع ها

- [1] Quantum gravity, effective fields and string theory Arxiv:hep-th/0410097v1(2400)17-19
- [2] Matthew D.shwartz Quantum field theory and the standard model
- [3] M. Veltman, Gravitation, 266-327, edited by R. Balian and J. Zinn-Justin, eds., Les Houches, Session XXVIII, 1975, North Holland Publishing Company, 1976
- [4] S. Deser and P. van Nieuwenhuizen, Nonrenormalizability Of The Quantized Dirac - Einstein System, Phys. Rev. D 10 (1974) 411
- [5] H. Weyl, Electron And Gravitation, Z. Phys. 56 (1929) 330 [Surveys High Energ. Phys. 5 (1986) 261
- [6] E.Cartan, Le cons sur la Th'eorie des Spineurs, Hermann, Paris 1938, Vol.2